

"پیرسیمون لاپلاس" ریاضیدان بزرگ فرانسوی (1827م)

پیرسیمون مارکوئیس لاپلاس فیزیک‌دان و اخترشناس فرانسوی در 23 مارس 1749م در فرانسه به دنیا آمد. از کودکی لاپلاس چیز مهمی در دست نیست و خودش هم آن را مخفی می‌کرد.

پیرسیمون مارکوئیس لاپلاس فیزیک‌دان و اخترشناس فرانسوی در 23 مارس 1749م در فرانسه به دنیا آمد. از کودکی لاپلاس چیز مهمی در دست نیست و خودش هم آن را مخفی می‌کرد. با این حال، از کودکی به ریاضیات علاقه فراوانی داشت و به سرعت در آن پیشرفت کرد. لاپلاس در 18 سالگی عقاید و افکار خود را برای دالامیر، بزرگ‌ترین ریاضی‌دان و فرانسوی دالامیر ولی دالامیر توجیهی به آن‌ها نکرد. پس از چندی، لاپلاس با تهیه رساله‌ای در باب مکانیک بر دالامیر غلبه کرد و به سمت استاد مدرسه نظامی پاریس انتخاب شد. اولین مسئله مورد توجه لاپلاس، دنبال نمودن کار اسحاق نیوتن دانشمند انگلیسی بود. زیرا نیوتن قانون اصلی مکانیک آسمانی را یافته بود و لاپلاس می‌خواست این قانون را در مورد تمام اجسام منظومه شمسی به کار برد. وی در ابتدا قوانین مکانیک سیارات را تعیین کرد و عنوان کرد که اگرچه وضع سیارات نسبت به خورشید تغییر می‌کند ولی این تغییرات، تناوبی است. لاپلاس تمام این اکتشافات را تحت عنوان مکانیک آسمانی در 5 جلد منتشر ساخت ولی چون فهم مطالبش برای همه مقدور نبود لذا کتاب شرح دستگاه جهان را با روش آسان‌تری نگاشت. لاپلاس هم‌چنین درباره حرکت ماه، سیارات و ستارگان دنباله‌دار و جزر و مد دریاها، مطالعه و تحقیقات بسیار انجام داد و نظریه‌هایی ارائه نمود. براساس نظریه سحابی لاپلاس، سحاب چرخنده بزرگی، مدت زیادی در فضا حرکت می‌کرده است. به مرور زمان، گازهای فروزانی از آن جدا شده، خورشید و سیارگان را تشکیل داده است و تکه جدا شده از سحاب، کرات مستقل و اقمارشان را به وجود آورده است. نظریه لاپلاس گرچه با مخالفت‌هایی روبرو شد اما سرانجام اعتبار و ارزش خود را به دست آورد. با این حال بیشتر شهرت او به سبب ارائه فرضیه آفرینش و تشکیل جهان و منظومه شمسی است. لاپلاس درباره تشکیل زمین بر این عقیده بود که زمین، میلیون‌ها سال قبل، از ستاره مذاب خورشید جدا شده است. زمین از آن پس در فضای بی‌پایان به دور خورشید به چرخش درآمد و طی مرور زمان، سرد و سخت گردیده است. هم‌چنین چون بخار اطراف آن را گرفته بود، باران‌های شدیدی باریده است و با پر شدن گودال‌های این سیاره، دریاها پدیدار شدند. لاپلاس در شیمی نیز دست به آزمایش‌هایی زد و به یافته‌هایی رسید. او ثابت کرد که مقدار حرارت لازم برای تجزیه یک جسم مرکب به عناصر سازنده آن، درست معادل حرارتی می‌باشد که هنگام ترکیب عناصر سازنده و تشکیل جسم مرکب به دست می‌آید و این کشف، آغاز شیمی حرارتی بود. در فیزیک نیز لاپلاس به اندازه‌گیری گرماسنجی مربوط به حرارت مخصوص مواد و به فعل و انفعالات شیمیایی و بیان فرمول ظاهراً زائد است، تغییرات یک گاز و به کار بستن آن در تعیین سرعت سیر صوت پرداخته است. لاپلاس علاوه بر نجوم و ریاضیات، استاد بزرگ فیزیک نیز بود و درباره لوله‌های مویین و انتشار امواج صوتی، مطالعات فراوانی داشت. پیرسیمون لاپلاس سرانجام در پنجم مارس 1827م در 78 سالگی جان سپرد و آخرین حرف او این بود که: آنچه می‌دانیم بسیار ناچیز است و آنچه نمی‌دانیم، عظیم و وسیع است.